

Hoe vaak komen ongeplande zwangerschappen voor en wie overkomt het?

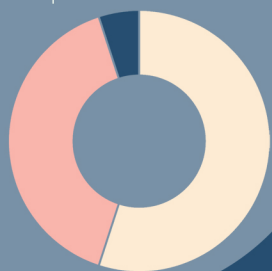
Ongeplande zwangerschap kan soms samenhangen met ongunstige uitkomsten. Om preventie te verbeteren en om ouders met een ongeplande zwangerschap beter te ondersteunen is het belangrijk om te weten wie een ongeplande zwangerschap overkomt.

ONDERZOEKSPOPULATIE

Generation R: geboorte cohort van 9778 zwangere vrouwen en 6347 partners. Informatie over demografische, mentale, fysieke en sociale factoren zijn vergeleken voor mannen en vrouwen met geplande en ongeplande zwangerschap.

29% van alle zwangerschappen was ongepland.
Van alle ongeplande zwangerschappen was:

- 55%** direct gewenst
- 40%** had in eerste instantie ambivalente gevoelens, maar later was het wel gewenst
- 5%** had langduriger ambivalente gevoelens

Voorspellers van een ongeplande zwangerschap

Veel diverse factoren kwamen vaker voor bij vrouwen en mannen met een ongeplande zwangerschap. De belangrijkste zijn:

- <20 jaar of ≥ 35 jaar
- Single
- Kinderloos of juist ≥ 2 kinderen
- Migratie-achtergrond
- Religieus
- Lagere sociaaleconomische positie
- Verleden van psychopathologie of jeugdtrauma
- Minder zelfvertrouwen
- Lagere cognitieve capaciteiten
- Relationele moeilijkheden
- Middelengebruik voor de zwangerschap
- Meerdere seksuele partners in jaar voor zwangerschap
- Eerste seksueel contact op jonge leeftijd
- Eerder een abortus gehad

CLUSTERS VAN VROUWEN EN MANNEN MET ONGEPLANDE ZWANGERSCHAPPEN

CLUSTER 1

Hogere sociaaleconomische positie
Meer cognitieve capaciteiten
Geschiedenis van depressie
Oudere leeftijd

CLUSTER 4

Single
Jongere leeftijd
Jeugdtrauma
Middelengebruik
Crimineel verleden
Ouderlijke afwijzing
Minder zelfvertrouwen
Relationele moeilijkheden
Lagere sociaaleconomische positie
Geschiedenis van psychopathologie
SOA behandeling of abortus gehad
>1 seksuele partner in afgelopen jaar
Eerste seksuele contact op jongere leeftijd

CLUSTER 1

Hogere sociaaleconomische positie
Oudere leeftijd

CLUSTER 4

>1 seksuele partner in afgelopen jaar
Lagere sociaaleconomische positie
SOA behandeling gehad

CLUSTER 2

Eerste seksuele contact op latere leeftijd
Minder cognitieve capaciteiten
Uit Marokko of Turkije
Beschermd opvoeding
Minder zelfvertrouwen
 ≥ 1 kinderen
Islamitisch
Getrouwd

CLUSTER 3

Single
Jongere leeftijd
Meer jeugdtrauma
Minder zelfvertrouwen
Relationele moeilijkheden
Uit Kaapverdië, Suriname of de Nederlandse Antillen
Lagere sociaaleconomische positie
SOA behandeling of abortus gehad
>1 seksuele partner in afgelopen jaar

CLUSTER 2

Hogere sociaaleconomische positie
Geschiedenis van psychopathologie
Relationele moeilijkheden
Oudere leeftijd

CLUSTER 3

Lagere sociaaleconomische positie
Crimineel verleden
Middelengebruik
Jongere leeftijd

Voorspellers van aanhoudend ambivalente gevoelens bij een ongeplande zwangerschap

- ≥ 35 jaar
- Hoger opleidingsniveau
- Getrouwd
- Turkse/Marokkaanse achtergrond
- ≥ 3 kinderen
- Lagere sociaaleconomische positie
- Psychopathologie in het verleden
- Relationele moeilijkheden
- Minder zelfvertrouwen
- Eerste seksuele contact op latere leeftijd

CONCLUSIE

- Bijna **1** op de **3** zwangerschappen was ongepland.
- Veel verschillende factoren hangen samen met (ambivalentie bij) ongeplande zwangerschap.
- In vrouwen en mannen spelen vergelijkbare factoren een rol.
- Naast het stereotype beeld van tienerzwangerschappen, jeugdtrauma en (seksueel) risicogedrag, werden ook de volgende groepen gevonden:
 - Oudere, hoger opgeleide vrouwen en mannen
 - Islamitische vrouwen die al moeder zijn
 - Mannen met een geschiedenis van psychopathologie
- Aanpak gericht op voorkomen van (gevolgen van) ongeplande zwangerschap is maatwerk.

Enthoven CA, El Marroun H, Koopman-Verhoeff ME, Jansen W, Lambregtse-van den Berg MP, Sondeijker F, Hillegers MHJ, Bijma HH, Jansen PW. Clustering of characteristics associated with unplanned pregnancies: the generation R study. BMC Public Health. 2022 Oct 24;22(1):1957. doi: 10.1186/s12889-022-14342-y. PMID: 36274127.

Het volledige artikel is **hier** te lezen.